

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και
Τουρισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί της Λειτουργίας Ταμείου
Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Τροποποιητικός)
Νόμος του 2023»**

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Γιαννάκης Γαβριήλ
Αβέρωφ Νεοφύτου	Χρύσης Παντελίδης
Κώστας Κώστα	Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους κ. Πανίκο Λεωνίδα και Χρύση Παντελίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 23^{ης} Ιανουαρίου και 20^{ης} Φεβρουαρίου 2024. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, καθώς και των ανεξάρτητων προμηθευτών ενέργειας.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης της πιο πάνω πρότασης νόμου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Νίκος Σύκας, Ανδρέας Πασιουρτίδης, Ηλίας Μυριάνθους και Μιχάλης Γιακουμή.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί της Λειτουργίας Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας Νόμου, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στο Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας (εφεξής το «Ταμείο») να εφαρμόζει σχέδια χορηγιών τα οποία

προβλέπουν τη δυνατότητα εξόφλησης από το Ταμείο μέρους ή όλου του ποσού της επένδυσης στην οποία αφορούν και περαιτέρω τη δυνατότητα αποπληρωμής των σχετικών ποσών στο Ταμείο μέσω της συμπερίληψής τους ως ξεχωριστής χρέωσης στον λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος του τελικού πελάτη, όπως αυτός ορίζεται δυνάμει των διατάξεων του περί της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, ήτοι του ατόμου που αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια για ιδίαν χρήση (εφεξής ο «τελικός πελάτης»).

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση της πρότασης νόμου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση της πρότασης νόμου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης, όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια συμπτύχθηκαν.

Οι εισηγητές της πρότασης νόμου ανέφεραν ότι η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, για να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση πόρων από το Ταμείο με στόχο την υλοποίηση σχεδίων που αποσκοπούν στην προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα οποία θα προβλέπουν την επιστροφή των ποσών στο εν λόγω Ταμείο σε μηνιαίες δόσεις οι οποίες θα προστίθενται στον λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος του τελικού πελάτη.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέφερε συγκεκριμένα ότι η πιο πάνω ρύθμιση είναι αναγκαία για την υλοποίηση του σχεδίου «Φωτοβολταϊκά για Όλους», το οποίο έχει εξαγγελθεί από την κυβέρνηση. Παράλληλα, εισηγήθηκε όπως οι πρόνοιες της πρότασης νόμου αναδιατυπωθούν, ώστε να διαγραφεί η πρόβλεψη για αποπληρωμή των ποσών από τους λήπτες των ποσών της επένδυσης. Όπως ο ίδιος διευκρίνισε, με βάση το προαναφερθέν σχέδιο οι λήπτες των ποσών της

χορηγίας από το Ταμείο θα είναι τα πρόσωπα τα οποία θα εγκαθιστούν τα φωτοβολταϊκά συστήματα προς όφελος των τελικών πελατών, ενώ η αποπληρωμή των ποσών προς το Ταμείο θα γίνεται από τους ίδιους τους αιτητές/τελικούς πελάτες μέσω μηνιαίων δόσεων οι οποίες θα περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος.

Τόσο ο εκπρόσωπος της ΑΗΚ όσο και οι εκπρόσωποι των ανεξάρτητων προμηθευτών ενέργειας ανέφεραν τα ακόλουθα:

1. Την ανάγκη να έχουν στη διάθεσή τους τα κατάλληλα εργαλεία μέσω των οποίων να δύναται να εισπράττουν τα οφειλόμενα ποσά από τους πελάτες τους, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση παράλειψης εξόφλησης των λογαριασμών, ως μορφής πίεσης προς τους πελάτες τους. Συναφώς, οι ίδιοι εισηγήθηκαν την τροποποίηση του προτεινόμενου νόμου, ώστε να προβλεφθεί ρητά η δυνατότητα των προμηθευτών να διακόπτουν την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση μη εξόφλησης των ποσών που θα προστίθενται στον λογαριασμό για σκοπούς αποπληρωμής της επένδυσης προς το Ταμείο.
2. Τη διασφάλιση από πλευράς εκτελεστικής εξουσίας ότι, ως προμηθευτές ενέργειας, θα καταβάλλουν στο Ταμείο μόνο τα ποσά τα οποία θα εισπράττουν πραγματικά από τους πελάτες τους και όχι το συνολικό ποσό της μηνιαίας δόσης όπως αυτό θα αναγράφεται στον λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος.

Η εκπρόσωπος του ΔΣΜΚ ανέφερε ότι η διακοπή ρεύματος γίνεται από τον ΔΣΜΚ μετά από εντολή του προμηθευτή ενέργειας. Ως εκ τούτου, η νομική κατοχύρωση της δυνατότητας των προμηθευτών να προβαίνουν σε διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση μη εξόφλησης των ποσών της μηνιαίας δόσης, ως μέρος του ποσού που τιμολογείται στον λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος, είναι απαραίτητη.

Οι εκπρόσωποι της ΠΑΕΚ ανέφεραν ότι, εφόσον η δόση θα αποτελεί μέρος των

χρεώσεων οι οποίες συναθροίζουν την τιμή για τον τελικό πελάτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (5) του άρθρου 132 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι τελικοί πελάτες θα αδυνατούν να καταβάλουν το ποσό της δόσης και επομένως δεν θα εξοφλούν τον λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος, οι προμηθευτές ενέργειας θα έχουν τη δυνατότητα διακοπής του ρεύματος. Ωστόσο, οι ίδιοι εξέφρασαν προβληματισμό κατά πόσο η δυνατότητα διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος σε αυτές τις περιπτώσεις είναι ανάλογη του σκοπού που επιδιώκεται, ήτοι της επιστροφής των ποσών στο Ταμείο ΑΠΕ.

Στο στάδιο της συζήτησης της πρότασης νόμου η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ανέφερε ότι το μέτρο της διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος εφαρμόζεται ως άμεση συνέπεια της παράλειψης εξόφλησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος. Όπως ανέφερε η ίδια εκπρόσωπος, η διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος, ως μορφή άσκησης πίεσης για την αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών στο πλαίσιο του εξαγγελθέντος σχεδίου, ενδέχεται να μη σχετίζεται άμεσα με την κάλυψη του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος, σημειώνοντας ωστόσο ότι δεν έχει κριθεί μέχρι σήμερα από τα δικαστήρια κατά πόσο ένα τέτοιο μέτρο πλήττει την αρχή της αναλογικότητας.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέφεραν περαιτέρω ότι σκοπός της δυνατότητας διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση παράλειψης εξόφλησης των οφειλόμενων ποσών είναι να διασφαλιστεί ότι το εξαγγελθέν σχέδιο δεν θα τύχει κατάχρησης, δεδομένου ότι οι δικαιούχοι θα επωφελούνται σημαντικής μείωσης στον λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι πρόσθεσαν ότι, με βάση τους όρους του εξαγγελθέντος σχεδίου, η είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και η καταβολή τους στο Ταμείο θα γίνεται από τους προμηθευτές ενέργειας, η πλειοψηφία των οποίων είναι ιδιωτικές εταιρείες.

Συνεπώς, όπως ανέφεραν, για να διασφαλιστεί η είσπραξη από ιδιώτες των οφειλόμενων στο Ταμείο ποσών, κρίθηκε αναγκαίο όπως οι τελευταίοι επωμίζονται επίσης το κόστος σε περίπτωση μη εξόφλησης των σχετικών ποσών από τους τελικούς πελάτες τους, σημειώνοντας ότι το εν λόγω κόστος δύναται να καλυφθεί μέσω της δυνατότητας που παρέχεται στους προμηθευτές ενέργειας να επιβάλλουν στον λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος διοικητικό κόστος σε σχέση με τη διαχείριση της διαδικασίας είσπραξης των σχετικών ποσών.

Μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις σε σχέση με τη μετακύλιση του κόστους της μη εξόφλησης των οφειλόμενων ποσών στους προμηθευτές ενέργειας και έθεσαν το ερώτημα κατά πόσο οι εν λόγω προμηθευτές θα μπορούσαν να επιστρέφουν στο Ταμείο μόνο τα ποσά τα οποία εισπράττονται πραγματικά από τους τελικούς πελάτες, ως οι τελευταίοι το εισηγήθηκαν ανωτέρω. Επί του σημείου αυτού, άλλα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν την άποψη ότι η δυνατότητα διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος σε αυτή την περίπτωση πρέπει να αξιολογηθεί με δεδομένο ότι το κόστος προμήθειας της ηλεκτρικής ενέργειας θα είναι σημαντικά μειωμένο λόγω της λειτουργίας του φωτοβολταϊκού συστήματος και ως εκ τούτου ο λογαριασμός ηλεκτρικού ρεύματος δεν θα επιβαρύνεται ουσιαστικά με την προσθήκη σε αυτό του ποσού της δόσης για εξόφληση της επένδυσης που θα έχει υλοποιηθεί από το Ταμείο προς όφελος του τελικού πελάτη.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέφεραν ότι το εξαγγελθέν σχέδιο προβλέπει μέτρα ή ενέργειες για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου τόσο κατά το στάδιο των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων τελικών πελατών όσο και σε περίπτωση μη εξόφλησης των οφειλόμενων ποσών, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων των ακόλουθων:

1. Της απόρριψης της αίτησης για λήψη χορηγίας με βάση το σχέδιο για λόγους που σχετίζονται με περιστατικά διακοπής της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας λόγω μη

πληρωμής του λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα δύο προηγούμενα έτη.

2. Της δυνατότητας αναστολής της λειτουργίας του φωτοβολταϊκού συστήματος σε περίπτωση μη καταβολής οφειλόμενων ποσών που ισούνται ή υπερβαίνουν τα €300, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο σχέδιο.
3. Της δυνατότητας ανάκτησης του οφειλόμενου ποσού βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 13 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου, σύμφωνα με το οποίο ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας έχει την εξουσία να αποκόψει τα οφειλόμενα στο Ταμείο ποσά κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε άλλης πληρωμής πρόκειται να γίνει προς τον τελικό πελάτη από το κράτος.

Σημειώνεται ότι ο εκπρόσωπος της ΑΗΚ εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με τη δυνατότητα αναστολής της λειτουργίας του φωτοβολταϊκού συστήματος ως μέτρου αποτροπής της μη εξόφλησης των οφειλόμενων στο Ταμείο ποσών, καθότι, όπως ο ίδιος ανέφερε, θα είναι πρακτικά και τεχνικά δύσκολο να εφαρμοστεί.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αποφάσισε όπως τροποποιήσει το κείμενο της πρότασης νόμου, ώστε:

1. να διαγραφούν οποιεσδήποτε αναφορές στους λήπτες της επιχορήγησης και/ή στην επιστροφή ποσών στο Ταμείο από αυτούς, λαμβανομένης υπόψη της διευκρίνισης από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ότι οι λήπτες των ποσών, οι οποίοι θα είναι τα πρόσωπα τα οποία θα εγκαταστήσουν τα φωτοβολταϊκά συστήματα, διαφέρουν από τους τελικούς πελάτες προς όφελος των οποίων γίνεται η επένδυση από το Ταμείο και οι οποίοι οφείλουν να επιστρέψουν τα σχετικά ποσά· και
2. να διασαφηνιστεί συνακόλουθα ότι η επιστροφή των ποσών θα γίνεται από τους

τελικούς πελάτες μέσω της συμπερίληψης των σχετικών ποσών στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού τροποποίησε το κείμενο της πρότασης νόμου σύμφωνα με τα πιο πάνω, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου της και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, καθώς και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, να τοποθετηθεί επί των προνοιών της πρότασης νόμου κατά τη συζήτησή της ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος τάχθηκε υπέρ της ψήφισης της πρότασης νόμου σε νόμο.

27 Φεβρουαρίου 2024

Αρ. Φακ.: 23.02.064.140-2023

ΑΔ/ΜC/ΔΔ